

СИЛАБУС

Базова інформація про дисципліну	
Шифр, назва дисципліни	DP058 Регіональна економіка / Regional Economy
Рівень вищої освіти / фахової передвищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	05 «Соціальні та поведінкові науки» 07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність	051 «Економіка» 075 «Маркетинг» 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
Освітня програма	Економіка Маркетинг Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Семестр	7 семестр (11 кл), 3 семестр (за ОКР МС)
Курс	4 курс (11 кл), 2 курс (за ОКР МС)
Анотація курсу	Предметом вивчення регіональної економіки є просторовий розвиток господарства, закономірності, принципи та фактори його формування і функціонування, конкретні регіональні відмінності економічних систем, які розвиваються під впливом загальнонаціональних і глобальних чинників. Метою дисципліни «Регіональна економіка» є формування у студентів економічних спеціальностей глибоких знань щодо науково-методологічних засад функціонування соціально-економічних систем регіонів, узгодження загальнодержавної і регіональної економічної політики та інтересів, ресурсного забезпечення та організаційно-економічних механізмів комплексного соціально-економічного розвитку регіонів з урахуванням впливу національних та глобальних чинників. Об'єкт дисципліни - будова, розвиток та процеси ринкової трансформації економіки регіонів
Сторінка курсу в MOODLE	http://78.137.2.119:1919/m72/course/view.php?id=673
Мова викладання	українська
Лектор курсу	канд. екон. наук Гмиря Вікторія Петрівна СДН «Moodle»: повідомлення в чаті E-mail: viktoryagmirya@ukr.net
Місце дисципліни в освітній програмі	
Освітня програма	http://www.csbc.edu.ua/documents/otdel/oop_e.pdf http://csbc.edu.ua/documents/otdel/oop_m.pdf http://csbc.edu.ua/documents/otdel/oop_p.pdf
Перелік загальних	ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

компетентностей (ЗК)	ЗК9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
Перелік спеціальних компетентностей (СК)	СК2. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними і правовими актами. СК5. Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави. СК15. Здатність проводити прикладні дослідження в різних сферах національної економіки СК16. Здатність відповідно до поставлених завдань обирати відповідний інструментарій для аналізу соціально-економічних явищ.
Перелік програмних результатів навчання	1. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності. 2. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності. 3. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення. 4. Використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології для проведення аналітичних досліджень, підготовки та представлення звітів.
Опис дисципліни	
Структура навантаження на студента	Загальна кількість годин – 120 Кількість кредитів – 4 Кількість лекційних годин – 22 Кількість практичних занять – 23 Кількість годин для самостійної роботи студентів – 75 Форма підсумкового контролю – залік
Методи навчання	Вербальний метод; пояснювально-демонстраційний метод; метод проблемного викладання; репродуктивний метод; робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування тощо); метод візуалізації (презентація, метод ілюстрації).
Зміст дисципліни	
Тема 1. Предмет, метод і завдання дисципліни	Поняття про предмет дослідження науки «Регіональна економіка». Місце дисципліни в системі наукових дисциплін, його мета і завдання. Структура дисципліни. Теоретико-методологічні основи «Регіональної економіки».
Тема 2. Закономірності, принципи і фактори розміщення продуктивних сил та формування економіки регіонів	Економічні закони і закономірності розміщення продуктивних сил. Сутність економічних законів та закономірностей. Закономірності ефективного розміщення продуктивних сил, територіального поділу праці, економічної цілісності регіону, регіональної інтеграції господарства, територіальної комплексності, концентрації та диференціації продуктивних сил, зближення рівнів соціально-економічного розвитку регіонів.
Тема 3. Економічне районування та територіальна організація господарства	Основні форми територіальної організації господарства. Сутність територіальної організації. Класифікація економічних зв'язків. Територіальна структура. Форми розміщення продуктивних сил –

	пункти, центр, вузол, комплекс, район. Територіально-виробничі, портово-промислові комплекси та науково-технологічні зони.
Тема 4. Регіон в системі територіального поділу праці	<p>Типологізація регіонів. Типологізація за вихідним станом та динаміці визначеного індикатору; за головними проблемами регіонального розвитку; з орієнтацією на цілі, завдання і механізми регіональної політики.</p> <p>Поняття про територіальний поділ праці. Різновиди ТПП: генеральний, внутрішньорайонний, довкола економічного центру, постадійний, фазовий, епізодичний. Показники ефективності спеціалізації території, коефіцієнти локалізації, виробництва продукції на душу населення, міжрайонної товарності.</p>
Тема 5. Сутність, мета і завдання регіональної економічної політики	<p>Поняття регіональної економіки та регіональної політики. Засади функціонування регіональної економіки. Соціально-економічний потенціал регіону. Державні регіональні програми як складова частина регіональної політики.</p> <p>Регіональна економічна політика, її сутність та завдання. Державна регіональна політика її об'єкти і суб'єкти. Принципи ДРЕП перехідного періоду. Складові частини ДРЕП: економічна, соціальна, науково-технічна, екологічна, демографічна, гуманітарна, національна, зовнішньоекономічна, управлінська політики.</p>
Тема 6. Механізм реалізації регіональної економічної політики	<p>Механізм реалізації регіональної економічної політики держави. Принципи державного регулювання регіонального економічного розвитку, його складові елементи. Програми розв'язання регіональних проблем.</p> <p>Державне регулювання соціально-економічного розвитку регіонів. Адміністративно-правове, економічне та специфічно-територіальне регулювання. Роль обласних, районних та міських держадміністрацій в реалізації державної політики в регіонах.</p>
Тема 7. Фактори сталого розвитку продуктивних сил	<p>Характеристика загального рівня соціально-економічного розвитку регіону. Середньорічна чисельність населення. Чисельність працівників, зайнятих у народному господарстві. Валовий внутрішній продукт. Обсяг продукції промисловості. Виробництво товарів народного споживання. Валова продукція сільського господарства. Обсяг капітальних вкладень за рахунок усіх джерел фінансування. Доходи місцевих бюджетів. Видатки місцевих бюджетів. Грошові доходи населення. Обсяг роздрібного товарообігу. Обсяг реалізації платних послуг населенню. Обсяг експорту товарів. Баланси основних видів промислової і сільськогосподарської продукції. Середні ціни на основні види продукції.</p>
Тема 8. Господарський комплекс України, його структура і трансформація в ринкових умовах	<p>Суть господарського комплексу. Основні умови формування господарського комплексу України. Основні риси господарства України.</p> <p>Народногосподарський комплекс України. Галузева, територіальна, функціональна та організаційна структура народногосподарського комплексу України. Виробнича й невиробнича сфери народного господарства. Загальна характеристика промисловості, сільського господарства та транспорту. Основні ланки невиробничої сфери.</p>
Тема 9. Природний та трудовресурсний потенціал	<p>Природні передумови. Класифікація природних ресурсів. Мінеральні, земельні, водні, біологічні, рекреаційні, кліматичні і</p>

України	космічні ресурси, ресурси Світового океану. Вичерпні і невичерпні природні ресурси. Природно-ресурсний потенціал України. Земельні, кліматичні, рекреаційні ресурси, рослинний та тваринний світ, ресурси Чорного та Азовського морів, корисні копалини, анутрішні води тощо.
Тема 10. Міжгалузеві господарські комплекси та регіональні особливості їх розвитку і розміщення	комплекси мінерально-промислової, агропромислової, лісопромислової, морепромислової орієнтації. Цільовий та технологічний підходи до виділення міжгалузевих комплексів. Виробничі програми міжгалузевих регіональних комплексів. Основні цілі міжгалузевого комплексу.
Тема 11. Економіка України як єдність регіональних соціально-економічних систем	Виробнича інфраструктура регіону. Енергетична інфраструктура. Транспортна система регіону. Розвиток виробничих зв'язків у регіонах. Соціальна інфраструктура. Соціально-побутова та соціально-духовна інфраструктура регіону. Побутове обслуговування. Пасажирський транспорт та засоби зв'язку. Освіта. Культура. Охорона здоров'я, фізкультура і спорт.
Тема 12. Економіка регіонів України: стан та перспективи розвитку	Сучасне економічне районування України. Центральнотраїнський економічний район (Київська, Чернігівська, Черкаська, Житомирська, Кіровоградська обл.). Західнотраїнський економічний район (Рівненська, Волинська, Львівська, Івано-Франківська, Тернопільська, Вінницька, Хмельницька, Закарпатська, Черновецька обл.). Донецько-Придніпровський економічний район (Донецька, Луганська, Дніпропетровська, Запорізька обл.). Північно-східний економічний район (Харківська, Полтавська, Сумська обл.). Причорноморський (Південний) економічний район (Одеська, Миколаївська, Херсонська обл.).
Тема 13. Міжнародні економічні зв'язки України та її інтеграція в європейські та інші світові структури	Сутність міжнародного поділу праці, основні потоки капіталу та робочої сили. Соціально-економічна типологія країн. Економічна інтеграція. Економічні союзи. Форми зовнішньоекономічної діяльності. Зони спільного підприємництва. Зовнішньоекономічні зв'язки України.
Політика дисципліни	
Політика відвідування	Регулярне відвідування всіх видів занять, своєчасність виконання самостійної роботи. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання зорганізується в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Академічна доброчесність	У випадку недотримання політики академічної доброчесності (плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво) передбачено повторне проходження оцінювання.
Система оцінювання	
Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення практичних, семінарських та інших видів занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 100 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту отримати атестацію з предмету – 60 балів); Підсумковий/ семестровий контроль проводиться у формі заліку відповідно до графіку навчального процесу.	

Підсумкова оцінка виставляється як загальна сума балів набраних за результатами поточного (70%) та підсумкового контролю.

Накопичування рейтингових балів з навчальної дисципліни

Види навчальної роботи	Мак кількість балів
Виконання завдань на семінарських заняттях (8 пр. завд)	32
Експрес-контрольні (2 к.р.)	8
Модульні контрольні роботи (2*10б)	20
Аналітичний (критичний) огляд наукових публікацій за заданою тематикою	5
Написання реферату (есе)	5
Аналітичний звіт власних наукових досліджень за відповідною тематикою	5
Пошук, підбір та огляд джерел за заданою тематикою	5
Підготовка презентації за заданою тематикою	5
Виконання завдань в рамках дослідницьких проектів кафедри	10
Переклад літературних джерел іншомовного походження за заданою проблематикою	5
Разом	100

Шкала оцінювання

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	Бездоганна підготовка в широкому контексті
B	80-89	Повні знання, міцні вміння
C	70-79	Хороші знання та вміння
D	65-69	Задовільні знання, стереотипні вміння
E	60-64	Виконання мінімальних вимог діяльності в стандартних умовах
FX	35-59	Слабкі знання, відсутність умінь
F	1-34	Необхідний повторний курс

Список рекомендованих джерел

1. Савченко В.Ф. Регіональна економіка: Навч. посібник / Савченко В.Ф. – К.: Кондор, 2012. – 339 с.
2. Ковтун О.І. Регіональна економіка: навчальний посібник / Ковтун О.І. - Львів: “Новий Світ 2000”, 2012. – 162 с.
3. Лишиленко В.І. Регіональна економіка: підручник / Лишиленко В.І. – К.: Центр учбової літератури. – 2009. – 384 с.
4. Дорогунцов С.І. Екологія для економічних вузів і факультетів: підручник / Дорогунцов С.І., Хвесик М.А., Коценко К.Ф. та ін. – К.: КНЕУ. – 2005. – 320 с.
5. Жук М.В. Регіональна економіка: підручник / Жук М.В. – К.: ВЦ “Академія”. – 2008. – 416 с.
6. Регіони України: статистичний щорічник [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua.
7. Incera, AC Universities, students and regional economies: a symbiotic relationship?. Regional studies., 2021.
8. Henrysson, M. The Role of Institutions in Creating Circular Economy Pathways for Regional Development. Journal of environment & development. Volume30, Issue2, 2021. Page149-171